

Skyddande av Skrakabäcken på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen

VD/6237/11.01.05.04/2019

HP/KR/SR/LL/EA

Miljöcentralen i Vanda har berett skyddande av skogsområdet längs Skrakabäcken enligt 24 § i naturvårdslagen. Området ligger i Backas på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen. Området som ska skyddas har en areal av 6,3 hektar. Bäckens omgivning har i Vandas generalplan 2007 reserverats som naturskyddsområde från Tolkvägen ända fram till Vanda å. Det föreslås att området som ska skyddas får namnet Skrakaparkens naturskyddsområde.

Genom att skydda bäcken förverkligar man Vandas generalplan 2007 och ligger i linje med stadens mål om att utöka antalet skyddade bäckar. Målet har lyfts fram i arbetet med att bereda generalplanen 2020 (generalplanekommittén 1.10.2018 5§) och införts i miljöcentralens mål för år 2019.

Planläggningsläget

I Vandas generalplan 2007 finns SL, VU och VL som reserveringar, samt beteckningar för riktgivande friluftsleder.

I området gäller också tre detaljplaner: Backas 3A 1992, Övitsböle 4A 1999 och Stubbacka 8 2002. I samtliga har zonen längs bäcken betecknats som del av område som ska bevaras i naturligt tillstånd (Imk).

I utkastet till ny generalplan för Vanda 2020 har området som skyddas i sin helhet reserverats som naturskyddsområde.

Områdets ägare och avgränsning

Området ägs i sin helhet av Vanda stad och omfattar delar av fastigheterna 92-422-3-8, 92-422-3-64, 92-422-3-13, 92-51-9903-4 och 92-423-8-6 i Backas och Övitsböle i Vanda. Skyddsområdet bildas av bäcken och det omkringliggande skogsområdet.

Områdets skyddsvärden

Skrakabäcken rinner ut i Vanda å på Grotensforsens östra sida. I Vandas utredning över strömmande vattendrag 2011 gjordes en mångsidig utvärdering av Vandas bäcknatur och fastställde värdefulla objekt i den strömmande vattennaturen. I utredningen över strömmande vattendrag använde man också en inofficiell bäckklassificering, med vilken värdefulla objekt fastställdes som lokalt, landskapsmässigt eller riksomfattande värdefulla vattennaturobjekt. I klassificeringen bedömdes Skrakabäcken till den del som ligger söder om Ring III som ett landskapsmässigt värdefullt strömmande vattendragsobjekt. Till sin typ representerar Skrakabäcken en bäck som förekommer i lerjord och den slingrar fram i naturtillstånd. Enligt en granskning av hotade naturtyper i Finland 2018 är bäcken ett hotat strömmande vattendrag.

På avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen rinner bäcken fram genom en tätvuxen lund. Vid bäcken växer bl.a. strutbräken och majbräken. Trädbeståndet består av ett flertal trädarter och det finns ett stort lövträdsbestånd, också murknande. På sina ställen växer också granskog. Områdets bestånd av tickarter har inventerats år 2004, då det konstaterades att beståndet består av ett varierande antal arter och omfattar betydelsefulla och ovanliga arter och arter som indikerar gammal skog.

I Vanda stads inventering av skogarnas METSO-värden år 2012 konstaterades att det i området förekommer för naturens mångfald betydelsefulla lundar och skogar i närheten av mindre vattendrag.

Vanda

Snårskogarna längs ån bildar en god livsmiljö för fågelbeståndet och bland arterna finns bl.a. törnsångare, kärrsångare och näktergal. I området har man konstaterat att det finns en livsmiljö för flygekorrar med föröknings- och viloplatser. I bäcken har grusbäddar iståndsatts som lekplatser för den hotade öringen. I Skrakabäckens område har man också gjort observationer av uttrar.

Skrakabäcken har också ett kulturhistoriskt värde. I bäcken finns enligt lagen om fornminnen (295/1963) en skyddad fornlämning (fornl.reg.nr. 1000032860), dvs. en eventuell fiskeplats, av vilken påkonstruktioner av trä går att urskilja i terrängen. Träkonstruktionerna ligger på bäckens östra brink, där bäcken gör en sväng 320 m nordväst om Övitsbölevägen. Det är också möjligt att träkonstruktionerna hör till en kvarn som funnits vid Skrakabäcken troligtvis i slutet av 1700-talet. I kartan över Tolkby från 1778 ligger det på bäckens östra sida kvarnåkrar och en kvarnäng, men själva kvarnen har inte märkts ut på kartan.

Skrakabäcken och de närliggande naturskydds- och rekreationsområdena bildar i det annars tätbebyggda mellersta Vanda en viktig naturhelhet söder om Ring III, vilken också har förbindelser till naturskyddsområden på Helsingforssidan. Strandskogarna vid Skrakabäcken är också rekreationsområde för invånarna i närregionen och ett viktigt objekt inom naturpedagogik. På sina ställen är marken i skogen sliten, varför det är nödvändigt att planera leder och olika funktioner så att naturvärden tryggas och slitaget minskar.

Bäcken är utsatt för diffusa föroreningar från flygplatsen, vilket har negativa konsekvenser särskilt för en lyckad produktion av öringsyngel. Flygplatsen effektiviserar dock hanteringen av sitt dagvatten och anlägger dagvattenvåtmarker ovanför bäcken, med vilkas hjälp man syftar till en minskning av belastningen. Målet är att åstadkomma en god vattenkvalitet och ett bra syretillstånd i bäcken.

Användning och vårdplan

Eftersom Skrakaparkens naturskyddsområde ligger bredvid bebyggelse och utgör en del av rekreationsområdet för närregionens invånare är det nödvändigt att utforma en vård- och användningsplan för området liksom att också utan dröjsmål bygga de konstruktioner som planen kräver och säkerställa områdets underhåll.

Utlåtanden

Om skyddsområdets avgränsning, skyddsbestämmelser och vård bads om utlåtanden av Vandas förening vid Finlands naturskyddsförbund rf, Fingrid Oy, Vanda Energi, Caruna Ab, grannområdets privata markägare, Vanda stadsmuseum, stadsplaneringen, grönområdesplaneringen och -underhållet. Man fick in utlåtanden eller ställningstaganden av alla andra förutom Caruna Ab och stadens grönområdesunderhåll.

I utlåtandena var man positivt inställd till inrättandet av ett naturskyddsområde. Inkludering av ellinjens underlag understöddes inte i kraftbolagens och stadsplaneringens utlåtanden och det uteslöts ur området som skyddas. Stadsmuseet konstaterar i sitt utlåtande att den fornlämning som finns i området inte får röras.

I utlåtandena betonades att det för skyddsområdet ska utformas en mångsidig vård- och användningsplan, där nödvändiga leder, konstruktioner och naturvårdsåtgärder anges så att områdets natur- och landskapsvärden bevaras och det finns goda möjligheter till rekreationsbruk.

Naturutredningar om Skrakabäcken:

- Ojala 2000, Krakanojan kasvillisuus
- Savola & Wikholm 2004, Inventointiraportti Krakanojan lähialueiden kääpäälajistosta
- Janatuinen 2011, Vantaan virtavesiselvitys
- Innofor 2012, Vantaan kaupungin metsien METSO-inventoinnin loppuraportti
- Faunatica 2013, Krakanojan saukkoselvitys 2012/2013
- Ramboll 2016, Myyrmäen-Kivistön-Ylästön alueen liito-oravaselvitys 2016
- Lindblom 2017, Vantaan linnustوسelvitykset 2017
- Ojala 2018, Vantaan ekologiset yhteydet

Miljönämnden 11.12.2019 § 9

Miljödirektörens förslag:

Miljönämnden beslutar föreslå för NTM-centralen i Nyland att Skrakabäcken skyddas enligt 24 § i naturvårdslagen på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen.

Behandling:

Miljödirektören ändrade sitt beslutsförslag enligt följande "Miljönämnden beslutar föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att det av Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland ansöks om skyddande av Skrakabäcken i enlighet med 24 § i naturvårdslagen på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen".

Beslut:

Miljönämnden beslutade att enligt miljödirektörens ändrade förslag föreslå för stadsstyrelsen och vidare för stadsfullmäktige att det av Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland ansöks om skyddande av Skrakabäcken i enlighet med 24 § i naturvårdslagen på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen.

Stadsstyrelsen 13.1.2020 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att det av Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland ansöks om skyddande av Skrakabäcken i enlighet med 24 § i naturvårdslagen på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 27.1.2020 § 7

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att det av Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland ansöks om skyddande av Skrakabäcken i enlighet med 24 § i naturvårdslagen på avsnittet mellan Övitsbölevägen och Tolkvägen.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Ansökan om att inrätta ett naturskyddsområde
- Gränserna för området som ska skyddas (stadskarta och ortofoto)
- Utdrag ur generalplanen
- Utlåtanden

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:

Miljöplanerare Sinikka Rantalainen, tfn 050 3180938,
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))